

MAGYAR GAZDASÁGTÖRTÉNETI ÉVKÖNYV • 2021

KÖRNYEZETTÖRTÉNET – HISTORIOGRÁFIA

MAGYAR GAZDASÁGTÖRTÉNETI ÉVKÖNYV • 2021

KÖRNYEZETTÖRTÉNET – HISTORIOGRÁFIA

Főszerkesztő

DEMETER Gábor – KÖVÉR György – POGÁNY Ágnes –
WEISZ Boglárka

Bölcsészettudományi Kutatóközpont – Hajnal István Alapítvány
Budapest, 2021

Az Évkönyv megjelenését támogatta a Magyar Tudományos Akadémia és az NKFI FK 128 978 számú, *Tudás, tájkép, nemzet és birodalom: A tájkép megismerésének és átalakításának gyakorlatai Magyarországon és a Balkánon, 1850–1945* című projekt.

Az MTA Történettudományi Bizottság Gazdaságtörténeti Albizottságának megbízásából szerkesztették

DEMETER Gábor, DRASKÓCZY István, GAUCSÍK István,
KAPOSI Zoltán, KÖVÉR György, POGÁNY Ágnes, SIMON Zsolt,
SOMORJAI Szabolcs, SZÁNTAY Antal, TÓZSA-RIGÓ Attila,
WEISZ Boglárka

© Szerzők, 2021

© BTK, Hajnal István Alapítvány, 2021

ISSN 2498-8634

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás,
a nyilvános előadás, a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát,
az egyes fejezeteket illetően is

Kiadja a Bölcsészettudományi Kutatóközpont

Felelős kiadó: Balogh Balázs

Nyomdai előkészítés:

BTK Történettudományi Intézet

Tudományos információs osztály

Vezető: Kovács Éva

Szöveggondozó: Nagy Zsejke

Borítóterv: Icsu Molnár István

Tördelés: Zsigmondné Balázs Ildikó

Nyomdai munka:

Felelős vezető:

Tartalom

KÖRNYEZETTÖRTÉNET

BODOVICS ÉVA

Természeti katasztrófák márpedig nincsenek!? Bevezetés a történeti katasztrófakutatás fogalmi világába 9

PÓSÁN LÁSZLÓ

A Német Lovagrend környezetalakító tevékenysége a Visztula-delta térségében 37

TÓZSA-RIGÓ ATTILA

Város és folyó. A pozsonyi rév és a Duna-híd gazdaság- és környezettörténeti vizsgálata. Jégjelenségek és áradások a Duna pozsonyi szakaszán (1520–1610) 65

VADAS ANDRÁS – FERENCZI LÁSZLÓ

Nagyvárosi kisvizek és a városi környezet az iparosodás előtt 103

RÓZSA SÁNDOR

Kényszer vagy lehetőség? Kísérlet egy 18. századi vízrendezési munkálat kvantitatív alapú vizsgálatára 133

RÁCZ LAJOS

A kis jégkorszak éghajlati változásainak hatása az őszi búza terméseredményeire a Kárpát-medencében a reformkor idején 161

SIMONKAY MÁRTON

Árvizek és területhasználat a dualizmus kori Alsó-Rába-vidéken 197

BALOGH RÓBERT

A Kárpát-medence-fogalom jelentősége az antropocén korszak szempontjából. Válságtudat és antropogén tájtalakítás (1910–1945) 219

BAGDI RÓBERT Öntözésfejlesztési tervek a Tisza középső szakaszán az 1950–1960-as években	245
PINKE ZSOLT – DECSI BENCE – DEMETER GÁBOR – KARDOS MÁTÉ KRISZTIÁN – KERN ZOLTÁN – KOZMA ZSOLT – ÁCS TAMÁS Az európai gabonasakktábla. A gabonatermesztés klíma- és modernizációvezérelt strukturális átalakulása	277
HISTORIOGRÁFIA	
KRING/KOMJÁTHY MIKLÓS Az elmúlt huszonöt év magyar társadalom- és gazdaságtörténeti munkáinak historiográfiája	309
KÖVÉR GYÖRGY Szerkesztői utószó Kring/Komjáthy Miklós tanulmányának fordításához	347
TÖRŐ LÁSZLÓ DÁVID Eckhart Ferenc <i>A magyar közgazdaság száz éve</i> című művének historiográfiai elemzése	353
KÖVÉR GYÖRGY A gazdaságtörténet magántanárai a Pázmány Péter Tudományegyetemen	375
GAUCSÍK ISTVÁN „A kis jelenségekben is meglátja a nagy folyamatok menetét”. Portrévázlat a gazdaságtörténész Sas Andorról	403
Szerzők	439
Contents	441

KÖRNYEZETTÖRTÉNET

Talicskázó kubikosok a Sió-csatorna építésénél, 1892–1893.
Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum / BAHART Archívum, Fortepan 183365